

UDC (37:[17.023.36:159.953.5]:338.48-051):004.77(045)

DOI <https://doi.org/10.31470/2415-3729-2023-18-27-47>

Formation of the Future Tourism Specialists' Cultural Experience in the Conditions of the Digital Society

Halina Bohatyriova

Doctor of Philosophy in Pedagogy (Ph.D), Associate Professor,
Department of Vocational Education,

Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav,

✉ 30 Sukhomlynskyi Str., Pereiaslav, Kyiv region, Ukraine, 08401

E-mail: boghatirova.galina@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3790-4735>

Liubov Basiuk

Doctor of Philosophy in Pedagogy (Ph.D), Associate Professor,
Department of Vocational Education,

Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav,

✉ 30 Sukhomlynskyi Str., Pereiaslav, Kyiv region, Ukraine, 08401

E-mail: liubov_basiuk@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0899-8648>

Maryna Kalashnyk

Lecturer at the Department of Vocational Education,

Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav,

✉ 30 Sukhomlynskyi Str., Pereiaslav, Kyiv region, Ukraine,
08401

E-mail: 322kpo@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7015-3641>

Формування культурного досвіду майбутніх фахівців сфери туризму в умовах цифрового суспільства

Галина Андріївна Богатирьова

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри професійної освіти,
Університет Григорія Сковороди в Переяславі
✉ вул. Сухомлинського, 30, м. Переяслав, Київська обл.,
Україна, 08401

Любов Вікторівна Басюк

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри професійної освіти,
Університет Григорія Сковороди в Переяславі
✉ вул. Сухомлинського, 30, м. Переяслав, Київська обл.,
Україна, 08401

Марина Григорівна Калашник

викладач кафедри професійної освіти,
Університет Григорія Сковороди в Переяславі
✉ вул. Сухомлинського, 30, м. Переяслав, Київська обл.,
Україна, 08401

Abstract. The integration of Ukraine into the international tourism space requires the training of future specialists in the field of tourism who are ready to work in the conditions of a digital society on the basis of intercultural dialogue. In this context, the problem of forming their cultural experience on the ground of intercultural communicative interaction with observance of network principles is actualized. **The purpose of the article** is to study new forms of culture of the electronic type, to analyse the possibilities of introducing digital technologies in the process of forming the cultural experience of future specialists in the

sphere of tourism. **Research methods** were used to achieve the defined goal: system-structural method; abstract-logical; statistical methods; modelling method. **Results.** Deep structural transformations in the tourism industry are accelerating the pace of transformations of individual and collective cultural practices in which computer visualization is used. It is about the introduction of innovative forms of digital transformation, new Internet technologies, and the construction of cultural practices of spatial mobility into the process of forming the future tourism specialists' cultural experience. Cultural experience involves the creation of effective ways of interacting with the audience using digital means and the implementation of them in the process of professional training. As a result, the hierarchy of values of modern travel in virtual space is changing; new configurations of tourism with elements of digital culture are being formed. The personalization of tourist behaviour models for future specialists in the field of tourism is realized thanks to electronic resources, elements of remote technologies, multimedia equipment that function in the educational environment (MOODLE). **Conclusions.** The formation of the future tourism specialists' cultural experience in the conditions of the digital society takes place under the conditions of virtual reality of the 21st century, which changes the models of tourist behaviour, makes corrections in individual and collective cultural tourism practices.

Keywords: cultural experience, cultural practices, models of tourist behaviour, virtual reality, digital culture, means of digital technologies.

References :

1. Afanasieva, L. & Muzia, Ye., Koleva, K., Oleksenko, R. (2017). Mizhkulturnyi dialoh v konteksti yednannia Ukrainy [Intercultural dialogue in the context of Ukraine's unity]. *Ukrainoznavchyi almanakh – Ukrainian Studies Almanac*, 21, 15–20 [in Ukrainian].

2. Bezkorovaina, L.V. (2018). *Teoretychni i metodychni zasady profesiinoi pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv z turyzmoznavstva u vyshchyykh navchalnykh zakladakh* [Theoretical and methodical bases of professional training of future specialists in tourism in higher educational institutions]. D.Sc.Thesis. Zaporizhzhia [in Ukrainian].

3. Bozhko, L. (2016). Virtualna kultura v epokhu postmodernu: turystski praktyky [Virtual culture in the postmodern era: tourist practices]. *Visnyk Natsionalnoi akademii kerivnykh kadriv kultury i mystetstv – Bulletin of the National Academy of Management of Culture and Arts*, 4, 11–15 [in Ukrainian].

4. Dychkovskiy, S. (2019). Kulturnyi turyzm yak sfera realizatsii dozvillievyykh tekhnolohii ta virtualnoho dosvidu [Cultural tourism as a sphere of realization of leisure technologies and virtual experience]. *Visnyk Natsionalnoi akademii kerivnykh kadriv kultury i mystetstv – Bulletin of the National Academy of Management of Culture and Arts*, 3, 89–95 [in Ukrainian]

5. Halytska, M.M. (2014). Mizhkulturna komunikatsiia ta yii znachennia dlia profesiinoi diialnosti maibutnikh fakhivtsiv [Intercultural communication and its significance for the professional activities of future professionals]. *Osvitohichnyi dyskurs – Educational discourse*, 2, 23–32 [in Ukrainian].

6. Kolomiets, A.M. (2013). Elektronne navchannia yak zasib pidvyshchennia yakosti pidhotovky fakhivtsiv sfery turyzmu [E-learning as a means of improving the quality of training of specialists in the field of tourism]. *Visnyk LDU. Pedagogichni nauky. BZhD – Bulletin of LSU. Pedagogical sciences. BJD*, 8, 263–267 [in Ukrainian].

7. Lozovetska, V.T. *Kontseptualni zasady formuvannia profesiinoi kompetentnosti fakhivtsia turyzmu* [Conceptual principles of formation of professional competence of a tourism specialist]. Retrieved from: <http://dok.znaimo.com.ua/docs/index15862.html> [in Ukrainian].

8. Standart vyshchoi osvity Ukrainy pershoho (bakalavrskoho) rivnia haluzi znan 24 «Sfera obsluhovuvannia» spetsialnosti 242 «Turyzm» [Standard of higher education of Ukraine of the first (bachelor's) level of the field of knowledge 24 «Sphere of service» of the specialty 242 «Tourism»]. Retrieved from: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/242-turizm-bakalavr.pdf> [in Ukrainian].

9. World Travel and Tourism Council WTTC [Official site of the World Travel and Tourism Council]. Retrieved from: <http://www.wttc.org> [in Ukrainian].

10. World Travel and Tourism Council WTTC. Available art: <<http://www.wttc.org>> [Accessed 23 January 2020].

11. Fedorchenko, V. K. (2005). *Teoretychni ta metodychni zasady pidhotovky fakhivtsiv dlia sfery turyzmu* [Theoretical and methodical bases of preparation of experts for sphere of tourism]. D.Sc.Thesis. Kyiv, Instytut pedahohiky i psykholohii profesiinoi osvity APN Ukrainy Publ., 512 p.

12. Shchuka, H., Chorna, L., Kovalska, L. (2020). Pidhotovka fakhivtsiv haluzi turyzmu v svitli novoi paradyhmy vyshchoi osvity [Training of tourism specialists in the light of the new paradigm of higher education]. *Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy, ser.: Pedahohichni Nauky – Collection of scientific works of the National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine. Series: pedagogical sciences*, pp. 455–467.

13. Creative Tourism as an Inductor of Co-Creation Experiences: The Creatour Project in the Algarve. Available at: Creative Tourism as an Inductor of Co-Creation Experiences: The Creatour Project in the Algarve: Business & Management Book Chapter. IGI Global (igi-global.com) (accessed 18 January 2022).

14. Creative Destinations and the Rooster of Barcelos («Galo de Barcelos»). Available at: Creative Destinations and the Rooster of Barcelos («Galo de Barcelos»): Business & Management Book Chapter. IGI Global (igi-global.com) (accessed 18 January 2022).

15. UNWTO (2021a). World Tourism Barometer, January 2021. Retrieved from <https://www.e-unwto.org/toc/wtobarometereng/19/1>.

16. United Nations World Tourism Organization (UNWTO). Impact Assessment of the COVID-19 Outbreak on International Tourism. 2020. Retrieved from <https://www.unwto.org/impact-assessment-of-the-covid-19-outbreak-oninternational-tourism>.

17. Global Impact of war in Ukraine on food, energy and finance systems (2022). UN Global Crisis Response Group. Brief No.1, 13 April 2022. Retrieved from <https://news.un.org/pages/wp-content/uploads/2022/04/UN-GCRG-Brief-1.pdf>.

18. UNWTO (2021b). Tourism and covid-19 – Unprecedented economic impacts. Available at <https://www.unwto.org/tourism-and-covid-19-unprecedented-economic-impacts>.

Вступ

В Україні відбувається активний розвиток цифрової інфраструктури суспільства, що спричиняє глибокі структурні перетворення у туристичній індустрії. Мова йде про поступовий перехід на мережеві принципи соціокультурної взаємодії в процесі набуття культурного досвіду, що у свою чергу прискорює темпи трансформацій індивідуальних і колективних культурних практик. Мова йде про використання нових інтернет-технологій в туристичній діяльності та процесі формування культурного досвіду майбутніх фахівців сфери туризму.

Питання формування культурного досвіду майбутніх фахівців сфери туризму в цих умовах стає пріоритетним, актуалізує проблеми використання культурної спадщини в туризмі через засвоєння нових форм культури електронного типу. Йдеться про персоналізацію моделей туристичної поведінки майбутніх фахівців в умовах функціонування сучасного віртуального простору, реалізацію таких систем комунікації, які формують мережеві туристські інтереси, потреби, мотивації, а також впливають на конструювання культурних практик просторової мобільності.

Окремі теоретичні та методологічні положення використання культурної спадщини у туристичній діяльності висвітлені у працях Н. Недовича, Л. Беляєва, В. Горбика, С. Поповича, Т. Катаргіної, В. Корнієнка та ін. Проблеми становлення і розвитку культурологічних засад туристської освіти приділили увагу вчені: Л. Безкоровайна, Т. Зюзіна, В. Федорченко, Н. Фоменко та ін. Важливість дослідження впливу цифровізації на розвиток сучасної туристичної індустрії, застосування цифрових технологій та мультимедіа для віртуалізації у сфері туризму цікавили вітчизняних науковців: К. Верес, О. Сущенко, О. Коваленко, О. Шликова, К. Вельтман, О. Лебедів, Я. Гаврилова, О. Ліпута та інші. В той же час, питанню формування культурного досвіду майбутніх фахівців сфери туризму засобами цифрових технологій приділено недостатньо уваги. Потребує дослідження проблема впливу віртуальності на формування культурного досвіду фахівців у процесі реалізації інноваційних туристичних практик цифрового суспільства.

Мета статті полягає у дослідженні нових форм культури електронного типу, аналізі можливостей впровадження засобів цифрових технологій у процес формування культурного досвіду майбутніх фахівців сфери туризму

Матеріал і методи дослідження

Основними методами дослідження є: системно-структурний метод – для узагальнення та класифікації основних понять; абстрактно-логічний – при визначенні основних проблем функціонування віртуального туризму в Україні та можливостей для його подальшого розвитку; статистичні методи – при демонстрації основних тенденцій туристичної галузі; метод моделювання дозволяє осмислити процеси технологізації і віртуалізації туристичної діяльності, що призводять до появи нових форм туристичної поведінки та дозволяє уточнити тенденції розвитку інноваційних туристичних практик у процесі формування культурного досвіду майбутніх фахівців сфери туризму.

Результати та їх обговорення

У контексті процесів, що відбуваються сьогодні, а саме глобального конструювання світового соціокультурного простору набуває актуальності проблема формування культурного досвіду фахівців сфери туризму, накопичення якого змінюватиме моделі туристичної поведінки. Відбувається зміна форм комунікації в сучасному інформаційно-комунікаційному середовищі, що впливатиме на осучаснення форм самовираження й самоідентифікації майбутніх фахівців сфери туризму.

Важливо те, що зайнятість у туристичній галузі, за твердженням учених, зокрема вклад подорожей та туризму в ринок праці до 2033 року буде значним, оскільки в туристичній галузі буде зайнято до 430 млн осіб порівняно з 334 млн у 2019 році. Це приблизно одне із дев'яти робочих місць у світі. Саме тому, посилюється увага до трансформації сутності туризму у цифровому суспільстві, оскільки віртуальна реальність вимагає іншого уявлення про культурну взаємодію на основі накопиченого досвіду. Мова йде про оволодіння цифровими технологіями, які дозволяють перетворити культурний досвід майбутніх фахівців сфери туризму з пасивного на інтерактивний.

На думку С. Дичківського «Повсякденні практики комунікативно-інформаційної взаємодії у віртуальній реальності XXI століття є чинником появи нового типу нелінійного, особистісно-орієнтованого пізнання картини світу й сформували особливий вид мислення - віртуальне мережеве мислення - і віртуальний психотип користувача» (Дичківський, 2019).

Потрібно враховувати той факт, що в постковідний період змінилися пріоритети споживачів туристичних послуг (наприклад відмова від групових турів на користь індивідуальних подорожей, підвищення попиту на туристичні об'єкти комфорт-класу тощо), що ставить перед системою підготовки фахівців сфери туризму нові завдання

і пріоритети. Зокрема, значно збагачені можливості «віртуальної» взаємодії з об'єктами дослідження чи вивчення, що передбачає «нові підходи до професійної підготовки фахівців, зміщення акцентів на віддалену комунікацію, оперування значними базами даних» (Безкоровайна Л.В., 2018). Згідно з дослідженням Google Travel 74% мандрівників планують свої поїздки в Інтернеті, тоді як лише 13% все ще використовують туристичні агенції для їх підготовки [10].

Характерним є просування нової цифрової культури в туристичній діяльності, яка базується на віртуальних образах туристичних об'єктів, використанні елементів віртуалізації на веб-сайтах або в мобільних додатках (Коломієць А.М., 2013). Це дозволяє користувачам відчувати цифрову версію готельного номера або навіть «відвідати» одну з розташованих поруч видатних пам'яток. Саме тому, актуалізується проблема оволодіння майбутніми фахівцями з туризму засобами цифрових технологій, які містять різнопланову культурну інформацію (Афанасьєва Л., 2017).

Згідно статистичних даних, цифрові технології вкрай важливі для туристів як при виборі напрямку подорожі, так і під час нього. Зокрема, при плануванні подорожі 80% українських туристів вивчають відео і фотографії, розміщені в соціальних мережах і стосуються обраної дестинації, 86% під час подорожі вважають головним наявністю мобільного зв'язку, 73% туристів вважають, що електронні посадочні талони і квитки значно спрощують подорож, 75% туристів залишають свої відгуки на оглядових сайтах, 37% туристів необхідний консьерж-сервіс в смартфоні під час поїздки, 69% хочуть отримувати максимально можливий обсяг інформації про дестинації, в яку вони приїхали; в середньому в подорож туристи використовують 17 різних мобільних додатків [12].

Однією з переваг використання цифрових технологій є персоналізація обслуговування в туризмі.

В процесі дослідження проблеми, було з'ясовано, що в Україні невинно зростає частка користувачів інтернет мережі. Зазначимо, що саме у 2021 році вперше на території країни інтернет випередив телебачення, як потенційне джерело інформації. Згідно проведеного опитування, яке було реалізовано компанією Research&Branding Group, більша частка респондентів обрала інтернет, як головний ресурс інформації, далі телебачення, радіо та інші джерела (Рис.1) [15].

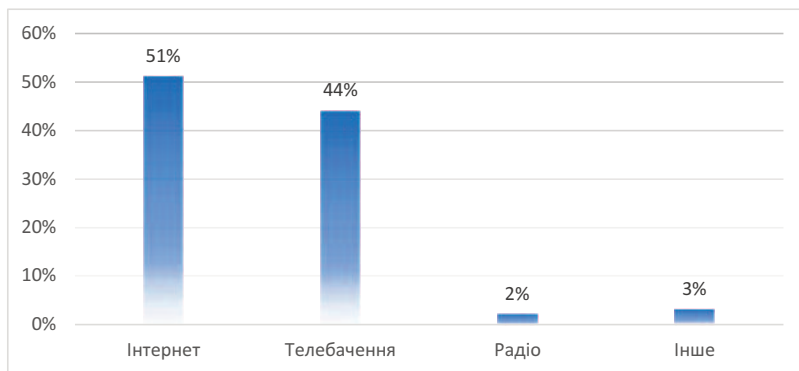

Рис.1. Співвідношення попиту на соцмережі, як головного джерела інформації в країні Складено авторами за матеріалами: (UNWTO, 2021a)

В той же час кількість користувачів глобальною мережею у світі невинно зростає про це свідчать статистичні дані дослідницьких компаній Data Reportal, Hootsuite та We Are Social (Рис. 2).

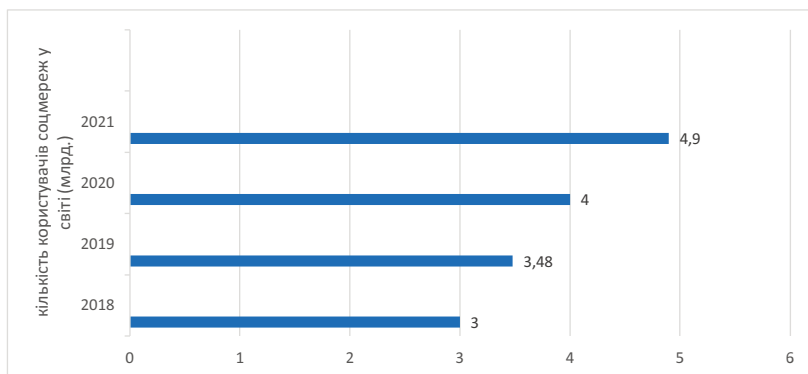

Рис. 2. Динаміка кількості користувачів соціальних мереж у світі, млрд. осіб. Складено авторами за матеріалами: (UNWTO, 2020; Global Impact..., 2022)

Також варто зазначити, що Україна знаходиться в процесі глобалізації, а тому кількість користувачів інтернет мережі, а зокрема соціальних мереж постійно зростає. До 2020 року кількість інтернет-користувачів поступово збільшувалася в середньому на декілька мільйонів у рік, але із-за поширення Covid-19 населення країни більшу частину свого часу почало проводити вдома, куди перемістилися робота та навчання, що спричинило збільшення потоку віртуальної інформації та міжособистісного спілкування. Як наслідок, це число зросло з 19 млн користувачів до позначки у 26 млн. (Рис.3)

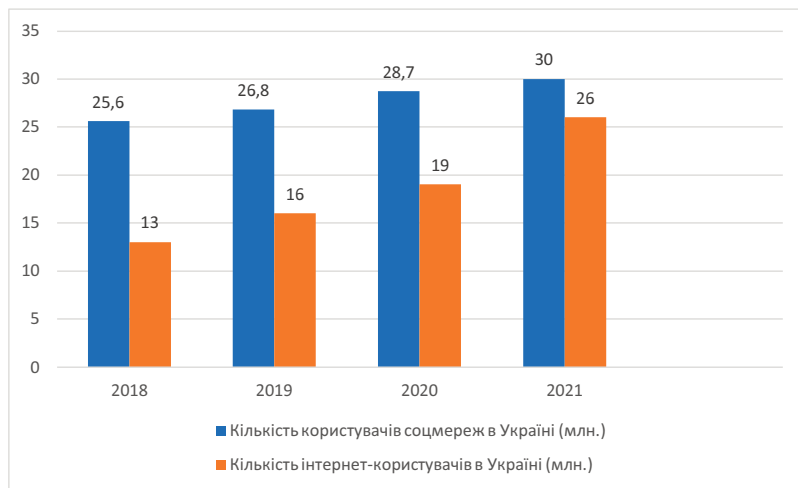

Рис.3 Динаміка кількості користувачів інтернет мережі та соцмереж в Україні, млн. осіб Складено авторами за матеріалами (UNWTO, 2021b).

Для сучасного етапу розвитку туристичної індустрії характерним є становлення нових культурних практик комунікативного характеру, які потрібно активно впроваджувати в професійну підготовку фахівців сфери туризму. Повністю погоджуємося з думкою, що інтернет-технології та інтелектуальні комп'ютерні системи створюють якісно нові можливості для розробки туристичних продуктів, використання туристичної інфраструктури, освоєння культурної спадщини (Галицька М.М., 2014).

Важлива роль у реалізації завдань «Стратегії розвитку туризму та курортів в Україні на період до 2026 року» належить неперервній професійній туристичній освіті, якість якої потребує удосконалення. Саме тому, першочерговим завданням підготовки майбутніх фахівців сфери туризму є їх готовність до реалізації культурного досвіду на етапі професійне самовизначення (Стратегії, 2017).

В.К. Федорченко стверджує, що «немає необхідності доводити, що економічний і культурний потенціал держави залежить від стану туристської індустрії. В цьому значенні держава зацікавлена в розвитку як туризму, так і туристської освітньо-педагогічної парадигми, надання цим сферам пріоритетної державної значущості (Федорченко В.К., 2005).

Сучасні темпи постіндустріального суспільства, для якого характерними є замкнутість і обмеженість простору, актуалізують можливість набуття культурного досвіду через подорожі (Лозовецька В.Т., 2016). Нами були визначені способи набуття такого досвіду майбутніми фахівцями сфери туризму, до яких віднесені: засвоєння нових форм туристичної поведінки на основі реалізації комунікативної діяльності в контексті культуротворчого поля та в процесі формування культурного досвіду; оволодіння культурним контекстом, новими формами культури в процесі реалізації інноваційних туристичних практик (індивідуальних і колективних), в основі яких лежать цифрові технології (рис. 4).

Рис. 4. Способи набуття культурного досвіду майбутніми фахівцями сфери туризму

Культурний досвід в умовах цифрового суспільства передбачає формування віртуального туристичного простору й туристичних практик пізнавального характеру. При вивченні дисциплін «Комунікативні технології в суспільстві», «Інформаційні і цифрові технології у сфері туризму», «Організація екскурсійної діяльності», «Організація туристичних подорожей» та інших процес формування культурного досвіду майбутніх фахівців сфери туризму включає елементи комп'ютерної візуалізації, використання цифрових засобів при конструюванні взаємодії з представниками інших культур тощо.

Персоналізація моделей туристичної поведінки майбутніх фахівців сфери туризму реалізується завдяки електронним ресурсам, елементам дистанційних технологій, мультимедійному обладнанню, які функціонують у навчальному середовищі (MOODLE).

Платформа Moodle, на якій базується дистанційне навчання передбачає використання комп'ютерного обладнання, мережевих технологій, текстової інформації, відео матеріалів, специфічних форм контролю у вигляді процедури тестування, а також інтерактивних дій: написання есе, рефератів, письмових повідомлень, спілкування за допомогою програми Skype.

Найбільш поширеними є наступні види дистанційних технологій: - чат-заняття, які проводяться синхронно, коли всі учасники мають одночасний доступ до чату; - веб-заняття, або дистанційні лекції, конференції, семінари, ділові ігри, лабораторні роботи, практикуми та інші форми навчальних занять, що проводяться за допомогою засобів телекомунікацій та інших можливостей інтернету; - телеконференції, що проводяться, на основі списків розсилки з використанням електронної пошти (Божко Л.Д., 2016).

Аналіз процесу формування культурного досвіду майбутніх фахівців з туризму в умовах цифрового суспільства із застосуванням системного підходу дозволив виокремити його структурні компоненти. Структура системи представлена у вигляді розробленої й апробованої структурно-функціональної моделі процесу формування культурного досвіду майбутніх фахівців сфери туризму, яка уявляє собою цілісну систему зі взаємопов'язаними компонентами, а саме: міжкультурна комунікативна взаємодія, трансляція культурних зразків життя та поведінки; форми культурного досвіду.

Основними ознаками моделі системи є самостійність пов'язаних частин, наявність внутрішньої організації, підпорядкованість і співпорядкованість компонентів, цілеспрямованість по суті, стійкість і динамічність, необхідність управління. Модель системи формування культурного досвіду майбутніх фахівців сфери з туризму є теоретичним узагальненням системи, у якій виявляються всі її ознаки. У моделі відображено компоненти, кожен з яких

має свої завдання функціонування, спрямовані на досягнення основної мети. Зокрема до форм культурного досвіду ми віднесли електронний туризм, розвиток віртуального мислення в процесі реалізації культурних практик; власні автономні комунікативні практики.

Формування культурного досвіду в умовах цифрового суспільства відбувається через цифрові засоби, цифрові технології, цифрову культуру, сучасний віртуальний простір тощо. Ми дійшли висновку, що культурний досвід майбутніх фахівців з туризму формується шляхом оволодіння новими засобами комунікації в процесі реалізації туристичних практик; уявляє собою інтегроване особистісне утворення, що відображає готовність до культуротворчої діяльності та культурної комунікаційної взаємодії в процесі реалізації туристичних програм.

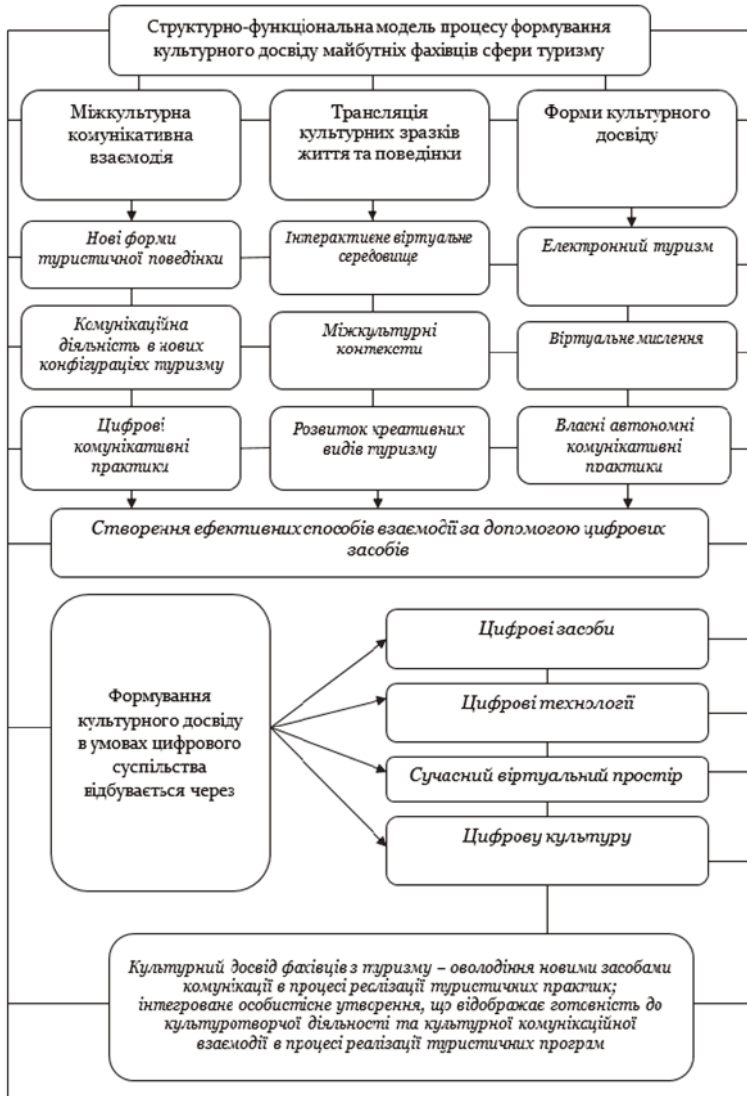

Рис. 5. Структурно-функціональна модель процесу формування культурного досвіду майбутніх фахівців сфери туризму в умовах цифрового суспільства (розроблена авторами)

Висновки

Структурні перетворення в туристичній індустрії потребують трансформацій підготовки майбутніх фахівців сфери туризму до використання нових інтернет-технологій в туристичній діяльності. Мова йде про засвоєння нових форм культури електронного типу, про персоналізацію моделей туристичної поведінки майбутніх фахівців сфери туризму в умовах сучасного віртуального простору, що є основою культурного досвіду накопиченого в процесі професійної підготовки.

Література

1. Афанасьєва Л., Музя Є., Колева К., Олексенко Р. Міжкультурний діалог в контексті єднання України. *Українознавчий альманах*. 2017. Вип. 21. С. 15–20.
2. Дичковський, С. Культурний туризм як сфера реалізації дозвіллевих технологій та віртуального досвіду. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*, 2019. 3. С. 89–95.
3. Безкоровайна Л.В. Теоретичні і методичні засади професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства у вищих навчальних закладах: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04. Запорізький національний університет Міністерства освіти і науки України. Запоріжжя. 2018. 713 с.
4. Божко Л.Д. Віртуальна культура в епоху постмодерну: туристські практики. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2016. № 4. С. 11–15.
5. Галицька М.М. Міжкультурна комунікація та її значення для професійної діяльності майбутніх фахівців. *Освітологічний дискурс*. 2014. № 2. С. 23–32.
6. Коломієць А.М. Електронне навчання як засіб підвищення якості підготовки фахівців сфери туризму. *Вісник ЛДУ. Педагогічні науки*. БЖД. № 8. 2013. С. 263–267.
7. Лозовецька В.Т. Концептуальні засади формування професійної компетентності фахівця туризму. URL: <http://dok.znaimo.com.ua/docs/index15862.html>.

8. Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року : розпорядж. Кабінету Міністрів України від 16.03.2017 № 168-р. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-%D1%80#n9>.

9. Стандарт вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня галузі знань 24 «Сфера обслуговування» спеціальності 242 «Туризм». URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/242-turizm-bakalavr.pdf> (дата звернення: 30.04.2023)

10. Офіційний сайт Всесвітньої ради з подорожей і туризму. World Travel and Tourism Council WTTC. URL: <http://www.wttc.org>

11. Федорченко В.К. *Теоретичні та методичні засади підготовки фахівців для сфери туризму*: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04. Інститут педагогіки і психології професійної освіти АПН України. К., 2005. 512 с.

12. Щука Г., Чорна Л. Ковальська Л. Підготовка фахівців галузі туризму в світлі нової парадигми вищої освіти. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: педагогічні науки*. 2020. С. 455–467.

13. Creative Tourism as an Inductor of Co-Creation Experiences: The Creatour Project in the Algarve. Available at: Creative Tourism as an Inductor of Co-Creation Experiences: The Creatour Project in the Algarve: Business & Management Book Chapter. IGI Global (igi-global.com) (accessed 18 January 2022).

14. Creative Destinations and the Rooster of Barcelos («Galo de Barcelos»). Available at: Creative Destinations and the Rooster of Barcelos («Galo de Barcelos»): Business & Management Book Chapter. IGI Global (igi-global.com) (accessed 18 January 2022).

15. UNWTO World Tourism Barometer and Statistical Annex, January 2021. URL: <https://www.e-unwto.org/toc/wtobarometereng/19/1>.

16. United Nations World Tourism Organization (UNWTO). Impact Assessment of the COVID-19 Outbreak on International Tourism. 2020. URL: <https://www.unwto.org/impact-assessment-of-the-covid-19-outbreak-oninternational-tourism>.

17. UN Global Crisis Response Group, Global Impact of war in Ukraine on food, energy and finance systems. URL: <https://news.un.org/pages/wp-content/uploads/2022/04/UN-GCRG-Brief-1.pdf>.

18. UNWTO Tourism and covid-19 – Unprecedented economic impacts. URL: <https://www.unwto.org/tourism-and-covid-19-unprecedented-economic-impacts>.

Богатирьова Г.А., Басюк Л.В., Калашник М.Г.

Формування культурного досвіду фахівців сфери туризму в умовах цифрового суспільства

Анотація

Стаття присвячена дослідженню шляхів формування культурного досвіду майбутніх фахівців сфери туризму в умовах цифрового суспільства. Автори вивчають умови формування культурного досвіду та способи його набуття через оволодіння: культурним контекстом віртуального простору, інноваційними туристичними практиками, цифровими технологіями та ін.

Визначено структуру процесу формування культурного досвіду майбутніми фахівцями сфери туризму, елементами якого стали обґрунтування виникнення нових конфігурацій туризму в умовах становлення цифрової культури; комунікативні практики на основі взаємодії з аудиторією за допомогою цифрових засобів; конструювання інноваційних форм цифрової трансформації (зокрема екскурсії по віртуальному музею, он-лайн виставки тощо).

Для досягнення мети були використані методи: системно-структурний метод; абстрактно-логічний – при визначенні основних проблем функціонування віртуального туризму в Україні та можливостей для його подальшого розвитку; статистичні методи –

при демонстрації основних тенденцій туристичної галузі; метод моделювання дозволяє осмислити процеси технологізації і віртуалізації туристичної діяльності, що призводять до появи нових форм туристичної поведінки та дозволяє уточнити тенденції розвитку інноваційних туристичних практик у процесі формування культурного досвіду майбутніх фахівців сфери туризму.

Визначено необхідність системного підходу до проблеми через розробку структурно-функціональної моделі процесу формування культурного досвіду фахівців сфери туризму в умовах цифрового суспільства на основі створення ефективних способів взаємодії з аудиторією за допомогою цифрових засобів.

Ключові слова: культурний досвід, культурні практики, моделі туристичної поведінки, віртуальна реальність, цифрова культура, засоби цифрових технологій.